

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE
ZDRAVSTVENI INŠPEKTORAT RS

Parmova 33, 1000 LJUBLJANA
Telefon: 01 280 38 04, Telefax: 01 280 38 08

**NADZOR NAD PRAVILNIM OZNACEVANJEM GENSKO SPREMENJENIH
ORGANIZMOV V ŽIVILIH ZA LETO 2004**

Ministrstvo za zdravje¹

Živila za uporabo v prehrani ljudi, ki vsebujejo gensko spremenjene organizme (GSO) ali so sestavljena iz njih ali iz njihovih kombinacij, ureja Zakon o zdravstveni ustreznosti živil in izdelkov ter snovi, ki prihajajo v stik z živili (ZZUZIS) (Uradni list Republike Slovenije št. 42/00, 52/02, 45/04). Na podlagi zakona so bili izdani trije pravilniki, ki obravnavajo posebne zahteve za nova živila, njihovo označevanje, uporabo in pridobivanje dovoljenj za dajanje na trg.

Pravilniki, ki so bili izdani na podlagi ZZUZIS so:

- Pravilnik o novih živilih (Uradni list Republike Slovenije št. 105/02);
- Pravilnik o označevanju živil, izdelanih iz gensko spremenjene soje in gensko spremenjene koruze (Uradni list Republike Slovenije št. 105/02);
- Pravilnik o označevanju živil in sestavin živil, ki vsebujejo aditive in arome, ki so gensko spremenjeni ali so izdelani iz gensko spremenjenih organizmov (Uradni list Republike Slovenije št. 105/02);

Uradni nadzor, ki je predviden za področje živil, ki vsebujejo GSO, izvaja Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije. Določba 17.clena pravilnika o novih živilih predpisuje obvezno označevanje prisotnosti gensko spremenjenega organizma, spremenjenega z enim od postopkov genskega spreminjanja, ki jih ureja predpis o ravnanju z gensko spremenjenimi organizmi, od 31.12.2003 dalje. Enak datum je predpisan tudi v pravilniku za označevanje živil in sestavin živil, ki vsebujejo aditive in arome, ki so gensko spremenjeni ali so izdelani iz gensko spremenjenih organizmov ter pravilniku o označevanju živil, izdelanih iz gensko spremenjene soje in gensko spremenjene koruze. Slednji ne zahteva označevanja, če živilo in posamezna sestavina živila ne vsebuje več kot 1% snovi iz gensko spremenjene soje, gensko spremenjene koruze ali drugih snovi, ki so pridobljena iz gensko spremenjenih organizmov v skladu s predpisom, ki ureja nova živila, ce je ta prisotnost dokazljivo naključna.

V letu 2004, ko je po pravilnikih stopilo v veljavo obvezno označevanje živil, izdelanih iz gensko spremenjene soje in gensko spremenjene koruze in obvezno označevanje živil in sestavin živil, ki vsebujejo aditive in arome, ki so gensko spremenjeni ali so izdelani iz gensko spremenjenih organizmov, so bila v letni program vzorčenja drugic vključena živila,

¹Poročilo o nadzoru Zdravstvenega inšpektorata RS nad pravilnim označevanjem GSO v živilih. (01.03.2005)
Zdravstveni inšpektorat RS. Ministrstvo za zdravje

ki bi lahko vsebovala GSO. V sodelovanju z Inštitutom za varovanje zdravja RS ter Zavodom za zdravstveno varstvo Maribor se je določilo skupine živil, ki bi lahko vsebovale GSO.

Skupina parametrov	Živilo	št. analiz
GSO	krompir	36
	zelenjava plodovke-paradižnik	29
	moka	20
	otroška hrana do treh let na osnovi žit	15
	hidrolizirani rastlinski proteini in sojine moke	20
	živila za posebne prehranske namene na osnovi soje in koruze	12
	prigrizki na osnovi žit, moke in krompirja	20
	druga predelana živila na osnovi soje	31

Tabela 1: Pregled števila preiskovanih vzorcev živil, ki so gensko spremenjeni organizmi, vsebujejo gensko spremenjene organizme ali so iz njih pridobljeni

V okviru letnega programa vzorčenja in vzorčenja živil iz pošiljk ob uvozu je bilo odvzeto 183 vzorcev. Vzorci so predstavljali živila iz skupin: krompir, paradižnik, moka, otroška hrana do treh let na osnovi žit, hidrolizirani rastlinski proteini in sojine moke, živila za posebne prehranske namene na osnovi soje in koruze, prigrizki na osnovi žit, moke in krompirja ter druga predelana živila na osnovi soje.

Od 183 vzorcev, en vzorec sojinih zrezkov neslovenskega porekla ni izpolnjeval kriterija predpisov RS, ker je bila ugotovljena vsebnost GSO na meji vsebnosti, ki zahteva njegovo označevanje v skladu s Pravilnikom o označevanju živil, izdelanih iz gensko spremenjene soje in gensko spremenjene koruze (Ur.l. RS, št. 105/2002). Zaradi navedenega je zdravstveni inšpektor opravil inšpekcijski pregled pri nosilcu dejavnosti pri katerem je ugotovil, da omenjenega živila ni več v prometu in ga ne namerava več dobavljati. O ugotovljenem primeru smo obvestili tudi pristojno institucijo države proizvajalke, ki je ukrepala v skladu s svojimi pristojnostmi.

Zdravstveni inšpektorat v letu 2005 nadaljuje z nadzorom nad pravilnim označevanjem živil in sledljivostjo živil ki vsebujejo GSO in sicer s preverjanjem dokumentacije v proizvodnji, vzorčenjem živil v okviru letnega programa kot tudi ob uvozu.

¹Porocilo o nadzoru Zdravstvenega inšpektorata RS nad pravilnim označevanjem GSO v živilih. (01.03.2005) Zdravstveni inšpektorat RS. Ministrstvo za zdravje